

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători –Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti,
Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Ghirișan Veaceslav, împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 decembrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2014, în cauza penală în privința lui

Ghirișan Veaceslav Nicolae,

născut la 14 aprilie 1972, originar din s. Bursuceni, r-nul Sîngerei, domiciliat în mun. Chișinău, str. Ginta Latină, nr. 19, ap. 106.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 12 iunie 2012 - pînă la 30 decembrie 2013; (instanța de fond);

2. de la 31 ianuarie 2014 - pînă la 15 mai 2014; (instanța de apel);

3. de la 25 august 2014 - pînă la 03 februarie 2015; (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 decembrie 2013, Ghirișan Veaceslav a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Frumuzachi Fiodor prejudiciul material în sumă de 11 400 Euro.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că Ghirișan Nicolae în perioada de timp 18 – 20 mai 2011, aflîndu-se în mun. Chișinău în preajma Circului, sub pretextul perfectării actelor necesare pentru ca SRL „Gatimo Impex” să participe la o eventuală licitație organizată de Primăria Chișinău, la care s-ar fi cos la vînzare un teren public, situat pe

str. Pietrăriei din or. Vatra, mun. Chișinău, cu nr. cadastral nr. 0100504.131, acordării ajutorului în vederea procurării în proprietate privată sau primirii acestuia în locațiune, a primit de la managerul firmei SRL „Gatimo Impex”, Frumuzachi F. bani în sumă totală de 22 300 Euro, ceia ce conform cursului BNM constituia 376756,27 lei, bani pe care pe care i-a însușit, folosindu-i în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari.

Tot el, Ghirișan Veaceslav la 18 mai 2011, aflându-se în incinta cafenelei „Nistru”, din mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul favorizării prin intermediul cunoștințelor sale a anumiți factori de decizie ce activează în Primăria mun. Chișinău, cu scopul ca SRL „Spa Auto” să primească în arendă de la APLP mun. Chișinău două terenuri situate pe str. M. Sadoveanu, în urma unei decizii adoptate pe cazul dat de către Consiliul municipal Chișinău pentru ca ulterior să amplaseze pe suprafața lor o spălătorie auto și un magazin comercial, a primit de la partea vătămată Cobuz Andrei bani în sumă de 10 000 Euro, care conform cursului BNM, constituia suma de 165 470 lei, iar după ce a primit banii a dispărut fără a-și onora obligațiile, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

2. Nefiind de acord cu sentința au contestat-o cu apel inculpatul și partea vătămată Frumuzachi F., care au solicitat:

- inculpatul, casarea sentinței cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, argumentând că între el și părțile vătămate Cobuz A. și Frumuzachi F. au avut loc relații civile care sunt prevăzute de Codul civil. Consideră că acest fapt a fost confirmat atât prin declarațiile părților vătămate, cât și prin cele ale inculpatului și martorilor Leva S., Croitor S., Bordea V., precum și prin recipisele din 04.10.2011 și 18.05.2011, iar instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere eronată acestor probe;

- partea vătămată Frumuzachi Fiodor, casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Ghirișan V. să fie condamnat conform învinuirii înaintate la 12 ani închisoare, cu privarea de dreptul de-a ocupa funcții sau a exercita anumită activitate pe un termen de 5 ani.

În argumentarea soluției solicitate apelantul a menționat că instanța de fond nu și-a motivat soluția adoptată în partea stabilirii pedepsei minime prevăzute de sancțiunea normei penale în baza căreia inculpatul a fost condamnat, totodată, instanța neîntemeiat și absolut nemotivat nu i-a aplicat inculpatului pedeapsa complementară care în speță este obligatorie.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2014 apelul inculpatului a fost respins ca nefondat, iar apelul părții vătămate Frumuzachi F. admis, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Ghirișan Veaceslav a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau a exercita o anumită activitate în domeniul administrativ economic pe un termen de 2 ani.

În rest sentința a fost menținută.

4. La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că, instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată prin prisma art. 100 Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității lor, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept și, astfel, ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția lui Ghirișan Veaceslav în baza art. 190 alin.(5) Cod penal.

Instanța de apel a conchis că, în acțiunile inculpatului se conține latura subiectivă a infracțiunii incriminate, adică inculpatul urmărind scopul de cupiditate, la momentul primirii banilor de la părțile vătămate, și-a asumat un angajament fictiv și declarativ în timp ce nu avea competența funcțională respectivă, ultimul avînd doar intenția de a sustrage banii.

Totodată, Colegiul penal a conchis că instanța de fond la soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa complementară, n-a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7,61,75 Cod penal. Prin urmare, Curtea de Apel a constatat că prima instanță în mod eronat nu a aplicat pedeapsa complementară obligatorie, prevăzută de norma penală în baza căreia

inculpatul a fost condamnat, de vreme ce în partea motivată a sentinței nu a fost reținut careva termen ce ar justifica înlăturarea aplicării pedepsei respective.

5. Nefiind de acord cu hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare inculpatul Ghirișan V. le-a contestat cu recurs ordinar, care, invocând temeiurile de drept prevăzute la pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită, casarea hotărârilor contestate și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În argumentarea soluției solicitate recurentul a invocat că instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere greșită materialelor cauzei, iar probele prezentate de partea acuzării nu confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, dar dimpotrivă, acestea dovedesc faptul că între Ghirișan V. și părțile vătămate au avut loc relații civile contractuale, drept dovadă a acestui fapt sunt recipisele pe care inculpatul le-a eliberat.

Consideră că instanțele ierarhic inferioare au examinat cauza unilateral în sensul acuzării, fără a supune minuțios examinarea cauzei sub toate aspectele care au fost invocate atât în instanța de fond cât și în cea de apel. Procedând în asemenea mod instanțele ierarhic inferioare au emis hotărâri de condamnare pentru fapte care în sine nu conțin elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de inculpat, argumentând, că recurentul nu a indicat în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză și care este eroarea de drept comisă de instanță, solicitând doar reaprecierea probelor.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele

temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a se agrava situația.

Drept temei pentru declararea recursului ordinar, inculpatul a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, din care rezultă că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul constată că nici unul din temeiurile, la care se referă autorul recursului, nu este aplicabil din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Instanța de apel, examinând apelurile inculpatului Ghirișan V., părții vătămate Frumuzachi F., a supus unei cercetări suplimentare și minuțioase toate probele administrate la dosar, a verificat și cercetat actele cauzei, care, fiind coroborate cu înscrisurile anexate la dosar și cu celelalte probe, au permis instanței de apel de a conchide că vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal, este dovedită.

Fiind în prezența împrejurărilor, conform cărora probele administrate la dosar și anume: *declarațiile părților vătămate Frumuzachi Fiodor* din care rezultă că i-a transmis bani în sumă de 23 000 Euro lui Ghirișan V. pentru că ultimul i-a promis că îl va ajuta la procurarea unui teren la licitație de la Primăria Chișinău, pe care ulterior urma să construiască un depozit; *declarațiile martorului Bordea V.*, potrivit cărora Frumuzachi F. i-a transmis inculpatului banii nu cu titlu de împrumut, dar pentru ca ultimul să-i ajute să procure la licitație de la Primăria Chișinău un teren. După transmiterea banilor, inculpatul i-a promis părții vătămate că va perfectă pe numele acestuia actele de proprietate asupra terenului solicitat; *declarațiile martorului Croitor S.*, care a relatat că i-a făcut cunoștință inculpatului cu Frumuzachi F., ultimul i-a transmis lui Ghirișan V. bani, iar acesta s-a obligat să îndeplinească careva acțiuni referitor la procurarea unui teren de la Primăria Chișinău; *declarațiile părții vătămate Cobuz Andrei*, care a menționat că i-a transmis inculpatului bani pentru că acesta i-a promis că o

să-l ajute să primească în arendă de la Primăria Chișinău două terenuri de pământ pe care ulterior le va putea privatiza, mai târziu, dându-i asigurări că licitația a avut loc, iar actele sunt deja la primar pentru semnare, însă când s-a interesat la Primărie despre licitație, colaboratorii acestei instituții i-au comunicat că nu a avut loc nici o licitație; *declarațiile martorului Leva S.*, care a confirmat declarațiile părții vătămate Cozub A. referitor la faptul că acesta i-a transmis banii inculpatului pentru ca ultimul să faciliteze tranzacțiile legate de două terenuri din mun. Chișinău; precum și actele cauzei: - *răspunsul Direcției Generale Arhitectură și urbanism și Relații Funciare a Primăriei Chișinău nr. 21/7107 din 02.12.2011*, din care rezultă că terenul cu nr. cadastral 0100504.131 din str. Pietrăriei, este amplasat în limitele pădurii parc „Pruncul” și nu prevede amplasarea obiectului solicitat de cet. Frumuzachi F. (depozit) în zona respectivă (f.d.35, vol. I).

Astfel, Colegiul penal consideră că aceste constatări au permis instanței de apel să conchidă asupra legalității și temeiniciei concluziei primei instanțe, corect fiind menținută sentința, prin care Ghirișan V. a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, și casată parțial sentința doar în partea stabilirii pedepsei complimentare.

Argumentele recurentului, precum că probele administrate au fost apreciate incorect și unilateral, în opinia Colegiului, sînt neîntemeiate. Instanțele ierarhic inferioare, reieșind din prevederile art. 101 Cod de procedură penală, au dat o apreciere corectă declarațiilor părților vătămate Cozub A. și Frumuzachi F., a martorilor, precum și celorlalte probe, care au fost analizate în ansamblu, în mod obiectiv.

Totodată, instanța de recurs menționează că în acțiunile ce i se incriminează lui Ghirișan V., se regăsesc elementele laturii obiective a componenței de infracțiune prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și anume escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere în proporții deosebit de mari.

Astfel, în speța supusă judecării *abuzul de încredere* fiind prezent avînd ca bază relațiile interpersonale, într-un cerc de persoane, ce au recomandat inculpatul părților vătămate ca persoană de încredere ce îi poate ajuta la soluționarea unor chestiuni legate de participarea la licitație cu procurarea și/sau primirea în arendă a unor terenuri amplasate în mun. Chișinău.

La fel, *dobândirea ilicită* se dovedește prin luarea ilegală și gratuită a surselor bănești de către inculpat din posesia părților vătămate care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestora săvârșită în scop de cupiditate, fapt confirmat prin recipise (f.d.13, 134 vol. I).

Înșelăciunea în cazul dat este dovedită prin aceea că inculpatul le-a creat părților vătămate impresia că în realitate are cunoștințe în rîndul colaboratorilor de la Primăria Chișinău, deoarece știa totul despre licitații, acte și alte proceduri necesare pentru participarea la licitație și obținerea dreptului de proprietate și arenda terenurilor nominalizate. În realitate însă, acesta, primind banii de la pătimiți nu a întreprins nimic pentru a-și onora obligațiile asumate, sau a întoarce banii care după cum afirmă Ghirișan V. i-a luat cu împrumut, iar acțiunile pe care le-a întreprins și anume eliberarea de recipise pentru sumele primite, erau efectuate cu scopul de a demonstra celor din jur caracterul „legitim” al acțiunilor sale.

Cît privește argumentele invocate de inculpat referitor la existența relațiilor civile între el și părțile vătămate, Colegiul penal le respinge ca fiind nefondate, deoarece delimitarea escrocheriei, de încălcarea normelor de drept civil, urmează a fi percepută corect, luând în considerație două aspecte de maximă importanță, și anume: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunului, și disponibilitatea efectivă a acestuia de ași executa angajamentele asumate.

Sub acest aspect, instanța de recurs analizînd materialele cauzei și anume declarațiile părților vătămate, a martorilor constată că, inculpatul a dus o activitate de convingere a părților vătămate despre posibilitatea de a favoriza obținerea loturilor de teren de către pătimiți, prezentându-se ca o persoană care are cunoștințe în cercul funcționarilor de la Primăria Chișinău, care vor facilita obținerea terenurilor în proprietate și arendă cu posibilitatea procurării ulterioare.

În urma convorbirilor avute, părțile vătămate au acceptat transmiterea sumelor de bani inculpatului, fiind convinse de către ultimul că acesta le poate ajuta la soluționarea pozitivă a chestiunilor legate de obținerea terenurilor de la Primăria Chișinău, iar Ghirișan V. pentru a voala acțiunile sale și a le reda un aspect legal a eliberat lui Cozub Andrei și Frumuzachi Fiodor recipise, unde a indicat că a primit de la aceștia bani

cu titlu de împrumut.

La fel, este de menționat faptul că limita între un acord civil și o componentă de infracțiune este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin abuz de încredere și înșelăciune.

Deci, reieșind din cele expuse, este cert că, sumele de bani încasate de către inculpat de la părțile vătămate, nu au fost utilizate de către acesta conform destinației stabilite, și anume pentru participarea la licitație cu scopul de a procura un teren (în cazul lui Frumuzachi F.) și primirea în arendă a două terenuri (în cazul lui Cobuz A.) amplasate în mun. Chișinău, conform înțelegerii dintre părți, or careva probe în acest sens la materialele cauzei lipsesc.

Totodată, Colegiul penal reține și faptul că inculpatul nu a avut intenția de a restitui părților vătămate banii primiți, această convingere rezultă din faptul că Ghirișan V. nu a întreprins careva măsuri în acest sens pînă la adresarea lui Frumuzachi F. și Cobuz A. cu plîngerii organelor de drept la 26.10.2011 și respectiv 06.12.2011.

Totodată, instanța de recurs remarcă că recursul repetă textul apelului și argumentele expuse de recurent au fost anterior invocate în apel. Lecturînd textul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta a oferit răspunsuri la toate motivele apelului declarat, iar decizia contestată cuprinde fondul apelurilor și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea și admiterea acestora, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Prin urmare, argumentele inculpatului Ghirișan V., precum că acesta nu a comis infracțiunea pentru care a fost condamnat, că sumele indicate în recipise le-a primit cu titlu de împrumut, sunt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat urmează a fi apreciată drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, inculpatul urmărind scopul de a se eschiva de la răspunderea penală.

Colegiul penal lărgit constată că acțiunilor lui Ghirișan V. li s-a dat o apreciere și încadrare juridică corectă, iar măsura de pedeapsă acestuia i s-a stabilit cu respectarea prevederilor art. 61, 75 Cod penal, ținîndu-se seama

de gradul prejudiciabil al faptelor comise, de persoana celui vinovat, de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuează răspunderea, fiindu-i numită o pedeapsă în limitele sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, iar temeuri de a interveni în hotărîrea judecătorească în această parte la fel nu s-au stabilit.

Astfel, Colegiul conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise la art.414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărîre legală și întemeiată, iar temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de inculpat nu există și, potrivit legii, se impune respingerea lui ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul Ghirișan Veaceslav, împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 decembrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2014, în cauza penală în privința lui *Ghirișan Veaceslav Nicolae*, cu menținerea hotărîrilor contestate.

Decizia este irevocabilă, publicată la 03 martie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma